

MATI IN GOSPODINJA

LETO 1929 — STEVILKA 5.

Človek in njegova naloga.

Nadaljujmo naš zadnji razgovor! Odkod si? Od staršev, kaj ne? Ti so ti dali vse, kar je človeškega na tebi. In tvoji starši? Od njihovih staršev in ti zopet in zopet. Tako se odvija ta veriga daleč, daleč tja nazaj v prastare čase, do prvega človeka tja v raj. Taka slika se ti razvija, ako gledaš nazaj.

Če pa pogledaš naprej? Zapu-stila boš otroke; ti bodo dorastli, stopili v zakon in nov rod bo zrastel iz njih, iz tega zopet nov in zopet. To se bo godilo toliko časa, dokler Bog hoče.

Tako se uvršča v človeštvu člen v člen — nepregledno dolga veriga, ki prihaja iz preteklosti in se steka v temno prihodnost.

Poleg tebe so drugi ljudje; morebiti še tvoji starši, tvoji bratje in sestre, prijatelji in prijateljice, stanovske tovarišice, sosedje in sosede, sovaščani, soljudje, člani slovenskega naroda.

Nedaleč odtod, niti meje ne poznamo, so že ljudje bratskega hrvatskega in srbskega naroda. Za državno mejo drugi narodi, tam čez morje zopet drugi: različni po barvi, po jezikih, po šegah in navadah.

Človeštvo sestoji iz posameznikov; a ti posamezniki niso ločeni drug od drugega, ne tako kakor v vreči posamezna zrna. Celotna vrsta vezi jih veže med seboj. Starši, otroci in njih otroci, to ni samo vrsta drugega za drugim, kakor n. pr. ure v dnevu, ali dnevi v letu, ki pridejo in gredo in popolnoma

odidejo. Ne to je tudi neko dajanje enih in prejemanje drugih. Kar si je en rod pridobil na posesti, ali duhovnih pridobitvah, na razvoju tehnike in gospodarstva, na zakladih vede in znanosti, tega ne ponese s seboj v grob, ampak pusti kot dediščino novemu rodu, ki pride za njim. Ta te dediščine ne zapravi, ampak jo razširja in namnoži s svojim delom, da jo dá namnoženo in bogatejšo zopet novemu rodu, ki jo razvija in množi zopet za svoje potomce.

Kar je prestal in pretrpel en rod, pomanjkanje, ki ga je prestal, žrtve, ki jih je prinašal, vse to ne pride več njemu v prid, ampak šele poznejšemu rodu, kakor navadno šele vnuk uživa sadje z drevesa, ki ga je ded zasadil.

Toda tudi vse hudo, kar je povzročil kak rod, vse njegove pregrehe in zmete, vse to pade kot nekaka kletev šele na prihodnje rodove. Očetova skopost in neomejeno poželenje po bogastvu se prav pogosto pri sinu že izprevrže v zapravljivost, ki vnuka spravi na be-raško palico.

Toda tudi oni, ki so drug poleg drugega, niso samo posamezniki, ki bi vsak lahko hodil svoja pota. Eni so predstojniki, drugi podložni, eni glave, drugi udje. Delo v tem razmerju se lahko vrši v dveh smereh: ali v z a j e m n o, da drug drugega podpirajo in drug drugega delo pospešujejo, ali pa p r o t i v n o, da drug drugega ovirajo, njegovo delo otežujejo.

Premislimo zdaj le, kakšno je najino delo! Ali je morebiti vzajemno, pospešujoče v družini, soseščini, vasi, občini, narodu in državi, ali pa je protivno, ovirajoče, uničujoče?

Ne smeva in ne moreva samo zase živeti. Tudi puščavniki, ki so daleč stran od sveta Bogu služili, niso samo zase živeli; svoje delo in svojo molitev so postavili v službo soljudi in potomcev.

Zlasti me matere dobro vemo, da ne živimo samo zase. Četudi je naša oseba samostojna, človek z lastnim življenjem, ki raste, se razvija in prinaša sad, vendar je naše življenje, naše delo, naša skrb s tisoč vezmi zvezana z drugimi sedanjega časa in bodočnosti.

Vsaka izmed nas ima nalogo do sebe same, in nalogo do drugih, ki se obe ne dasta ločiti. Svoje lastno življenje mora oblikovati in ga voditi v pravih smereh; pa tudi na oblikovanju človeškega rodu mora sodelovati v delokrogu, kamor je vsako Bog postavil: v družini, pri delu, pri mnogem udejstvovanju, ki pride mnogim v prid. Vsaka nekaj pomeni za splošnost in človeštvo.

Čim bolj pa vsaka izoblikuje svoje življenje po volji božji, tem bolj z veseljem sodeluje na izoblikovanju človeškega življenja sploh in na uresničenju božje misli v človeškem rodu.

Vrsta nalog ti je dana, večjih in manjših, težjih in lažjih. Nisi kaka posebno znamenita žena, katere ime stoji v časopisju in kateri bodo po smrti postavili spomenik, tega tudi ni treba. Dovolj je, da te svoje naloge vršiš vestno in natančno ter se zavedaš, da ti jih je dal Bog in da zato vršiš Njegovo voljo. Potem si velika, četudi te svet ne pozna in te pozablja.

Na to mesto te je Bog postavil, krščanska mati, in delo, ki ga vršiš, je večnostno delo.

Vp iv zime na č'oveško te'o.

Tudi zunanja temperatura zraka se po zimi včasih hitro menja. Zjutraj je kazal toplomer -20°C , opoldne je lahko že -2°C ali pa že 0°C in popoldne lahko sneg že kopni in solnčni žarki so topli, da je popotniku skoraj vroče, zvečer pa je zopet mraz -10° do -19°C .

Pri teh skokih temperature, ko si človek ne more sproti primerno oblačiti, ko gre zjutraj z dvema suknjama v urad ali tovarno, popoldne v istih dveh domov, zvečer pa morda mora zopet ven in pozabi pogledati na toplomer in se ne obleče zadosti in morda le lažje napravljen gre v večerni mrak, pa kmalu začuti, da ga mrazi, da ga boli glava, da začne kašljati, da ga bolijo udje in grlo. — Dispozicija za vsa druga obolenja je že tukaj.

In v tem času se rada pojavlja gripa, influenza, španska in splošno obolevanje se začne. Ljudje kašljajo, stanovanja, lokali, gostilne, kavarne, železniški kupeji, čakalnice napolnijo z izkašljanimi in izpljuvanimi glivicami, splošna epidemija influence se začne.

Kdor ne gre takoj v posteljo in se ne pregreje in ne prepoti, si lahko nakoplje pljučnico in smrt.

Kaj lahko v zimi dobiš tudi revmatizem. Kaj je prav za prav revmatizem, ne vemo še. Ali je to vnetje ali je to infekcija ali je to pritisk nastale tekočine na živce ali je to moten krvni obtok v bolečem delu, vsega tega ne vemo. Vemo le, da če sedim kje in mi na razgret del telesa piha mrzla sapa, ali če ponoči ležim v mrzli spalnici in roke ali rame molim na mrzlem, da nas začne dotični del boleti, koga manj, koga bolj. Da pa nekateri preje obolijo kot drugi, to zavisi, koliko je kdo utrjen. Vemo nadalje, da je treba oboleli ud takoj dobro gnesti, masirati, da je treba premikanja, gretja in potenja, da se to ozdravi, sicer zastara in zlepa ne spravimo več tega revmatizma iz sebe. Elektrizacija, in-

jekcije, solnce, kopeli, vse se mora potem porabiti za ozdravljenje.

Zlasti nevaren čas po zimí, ko se sneg začne taliti, ko moramo hoditi po cestah, vse polnih mokrote, ki vsa obuvala fabriškega izvora in tudi domačih čevljarjev (da v novejšem času tako malo nepremočljivih potplatov producirajo, ne moremo odobravati) usrkajo vase vso mokroto cest in potov. Saj po pol ure hoda po mokri cesti lahko pri novih čevljih ali škornjih oviješ obute nogavice, tako so se namočile skozi »neprodirna« obuvala.

Mokre noge pa vemo, da povzročujejo takoj tudi nahod, kašelj, črevesni in želodčni katar pri neutrjenih ljudeh. Kdor pa boleha že od prej na obolenjih ušes, zlasti srednjega uha, ta pa po mokrih nogah takoj začuti poslabšanje svoje bolezni.

Pri tej priliki naj omenim, kako se lahko v takih časih iz navadne angine izcimi gnojenje v tonzilah, v grlu (grče).

Bacili, ki se naselijo v teh tonzilah, se zarijejo v globočino med gube in njene udolbine in čez nekaj dni zateče vrat, žleze na vratu zateko, postanejo boleče, vse grlo je zatečeno, človek komaj požira in če po malem kaj zavžije, ga silno zaboli. Spanja ni, glavobol in čuden strah pred smrtjo, ko ne more ne zavživati niti pošteno dihati. Naselil se je v grlu tako zvani tonzilarni absces, ki ga je treba prerezati in izpustiti ves gnoj iz njega, sicer predre kam v notranjost in celo smrtna nevarnost grozi takemu bolniku. Že so znani slučajji, ko so umrli v najlepši dobi bolniki za tem gnojenjem v vratu.

Zato ne morem dosti poudarjati, da naj si ljudje naredo za pravilo, da vsak večer izpirajo grlo, zlasti če čutijo kake bolečine v njem, če ne z drugim, vsaj s toplo vodo, kateri pridenejo nekaj soli ali limoninega soka, sicer pa z raztopino hipermangana ali hiperoksida, kateri dve stvari jim vsak zdravnik lahko predpiše na recept in imajo za vsako dnevno porabo na raz-

polago. Tu naj omenim, da se mi zdi, da je zdehanje varstvenega pomena, to je z zdehanjem preprečimo lahko poleg izpiranja grla te abscese v njem. Gube v grlu in tonzilah se z zdehanjem razgrnejo in ne pustijo, da bi se kužne snovi vanje zagreble in se nato lažje izperó. Saj, če opazujemo naravo, lahko vidimo, kako ljudje pri kašljanju vsled obolenja v vratu instinktivno zdehajo; narava si sama pomaga; torej ne ovirajmo zdehanja pri tem in se poslužujmo tega sredstva v obrambo proti temu obolenju.

Še nekaj mi sili pod pero. Nehigienska obleka naših žena in deklet. Nogavice tanke, da se vidi skozi, krilo kratko do kolen, na vratu pa kožuhovine do ušes vse polno. Spodaj sibirski mraz do kolen, na vratu saharška vročina. Ali more biti to dobro? Na telesu mora biti če le mogoče povsod enakomerna temperatura. Ker na enem delu zebe, na drugih delih ne more biti prijetno. Edino, kar mi je všeč, so snežke, gumijaste in z blagom obložene široke čevlje, ki se nataknejo ob snegu, dežju in mokroti nad navadne čevlje in so za porabo samo zunaj sobe, ki naj se snamejo pred vstopom v toplo sobo. Te snežke branijo dohod mokroti do nog in držijo toploto. Da bi bile le krila malo daljša — in nogavice debelejšje, pa bi se človek sprijaznil z modo. Pa, kakor se vidi, mora ženski svet šele po razočaranjih in obolenjih priti do spoznanja. Pot do spoznanja, kaj je prav in kaj ni, ta pot ni za vse ljudi ista. Eden uvidi in stori pravo, drugi drvi za modo, oboli in šele preko obolenja spozna in stori prav — in še tu se pomislja — če bi. (Dr. M. Justin.)

Kuhin'a.

Sedaj pogosto tožijo gospodinje, da so jim zmrznila jabolka. Zmrznjena jabolka se morajo pa hitro porabiti, zato nekaj nasvetov za jabolčna jedila.

Krompirjev pire z jabolki. Deni v lonec za 2 litra olupljenega in na kose zrezanega krompirja, osoli ga in kuhaj

do mehkega. Posebej pa kuhaj ravno toliko (ali nekaj manj) opranih pecljev in peček odbranih jabolk s toliko vode, da lahko vro, prideni limonino lupino in košček cimeta. Ko je vse kuhano, pretlači kuhani krompir z jabolki vred, prideni žlico sladkorja in 2 žlici raztopljenega surovega masla. Še enkrat vse skupaj prevri in postavi kot samostojno jed na mizo. Lahko postaviš tudi s kuhanim ali pečenim svinjskim mesom na mizo.

Pečena kaša z jabolki. Izberi četrť litra kaše, jo operi z vrelo vodo in še z mrzlo poplakni. Deni kašo v primer-no kozo in jo polij s tričetrť litrom zavrelega mleka; pridaj za oreh surovega masla, nekoliko soli in žlico sladkorja; premešaj, da se sladkor in sol raztopita, postavi kašo v pečico za četrť ure. Potem jo vzemi iz pečice in položi v kašo štiri olupljena in na krljice zrezana jabolka, košček poleg koščka, postavi nazaj v pečico in jo peci še pičle pol ure. Nato kašo premešaj, naloži na krožnik v kupček, potresi s sladkorjem in cimetom, postavi kot močnato jed na mizo.

Jabolčni hren. Nastrgaj v skledo eno debelo olupljeno jabolko, prideni mu žličico sladkorja, nekaj zrn soli, 2—4 žlice vode, 2 žlici kisa in eno žlico nastrganega hrena. Vse skupaj dobro premešaj in postavi k mesu na mizo.

Gorka jabolčna omaka. Kuhaj dva srednje debela jabolka z osminko litra vode; kuhane pretlači z vodo vred skozi cedilko. V kozi pa razgrej eno žlico masti, prideni pol žličice sladkorja in ko se nekoliko zarumeni, prideni pol žlice moke. Ko se moka zarumeni, prideni pretlačeni sok, še nekoliko sladkorja, 1—2 žlici vina in košček limonine lupine. Ko še kakih 10 minut vre, postavi omako na mizo.

Kuhan jabolčni štrukelj. Napravi raztegnjeno (vlečeno) testo iz $\frac{1}{4}$ kg (pol litra) moke, $\frac{1}{8}$ litra mlačne vode, soli, drobnega jajca in za oreh masti ali žlico olja. Testo dobro pogneti, ga pokrij s skledo, vsaj za pol ure. Nato napravi sledeči nadev: v skledi zme-

šaj 4 žlice smetane ali 2 žlici masti in eno jajce. S tem nadevom namaži zgoraj opisano razvlečeno testo, ga potresi s krušnimi drobtinami (2 pesti), 5 olupljenih in na listke zrezanih jabolk, eno pest sladkorne sipe, ščep cimeta in če imaš eno pest rozin. Nato testo zvij, zavij v namočen ožet prtic in poveži z nitjo. Tako pripravljen štrukelj skuhaj v osoljeni vreli vodi (pol ure). Kuhane razreži in zabeli z zarumenelimi krušnimi drobtinami.

Jabolčna pena. Napravi sneg dveh beljakov in ga primešaj v skledo, v katero si pretlačila 6 pečenih jabolk, prideni 10 dkg sladkorja in sok pol limone ter mešaj vse skupaj pol ure. Ta pena se postavi kot samostojna jed s keksi ali kakim drugim pečivom ne mizo.

Pečena jabolka. Jabolka operi in zloži cela na pleh. Pečena potresi s sladkorjem in postavi na mizo.

Jabolka v kozarcih. Jabolka olupi in zreži na 4 ali več delov, naloži jih v steklenice, nalij sladkorne vode (20 dkg na 1 liter vode) in kuhaj 20—30 minut pri 90 °C.

M. R.

Skozi vse leto solato na mizo

O ti ljuba solata! Kako željno in kako težko te čaka staro in mladol In kako redek je človek, ki bi ne maral solate! Ko bi se pa zavedali, kako koristna in potrebna je zelena solata za naše zdravje, bi jo pa še bolj cenili in bi se še bolj potrudili, da bi bila stalna jed, pa ne samo spomladi in poleti, ampak tudi v jeseni in pozimi. Tu pa ne mislimo samo navadno glavnate solate, ki jo jemo nekako od srede maja pa do julija. Solata v širšem pomenu besede so od raznih rastlin zeleni listi, ki jih uživamo surove, posoljene in zabeljene z oljem in octom. Začinjajo jih tudi z razbeljeno slanino, po drugih krajih s smetano in celo s sladkorjem.

Gospodinja, ki hoče imeti vse

leto solato, mora misliti na to že prejšnje poletje in jesen, posebno pa zarana spomladi. Preskrbeti je treba seme, ga o pravem času sejati, potem je treba znati prav ravnati z rastlinami in gledati, da je vedno na razpolago mlad naraščaj, ki pride na vrsto, ko zmanjka prejšnjega.

Prva spomladanska solata je motovilec. Kako izvrstna je taka solata, vé vsakdo, ki si jo more privoščiti. In kje bi ga laže imeli v izobilju nego baš na kmetih! Če ga sejemo avgusta in še začetkom septembra po njivah, ki bodo čez zimo prazne in po drugih primernih prostorih, ga lahko beremo že v jeseni in pozimi, dokler ni snega in spomladi takoj, ko odleze sneg. Ljubljanske zelenjadarice ga odkopavajo tudi izpod snega, da je celo zimo na trgu. Kjer nimajo motovilca, nabirajo regrat, ki daje sicer precej trdo, a jako okusno in zdravo solato. Tu sem spada tudi radič, ki se mora sejati tudi že prejšnje leto. Njegovo korenje se v jeseni posadi v klet ali v druge tople prostore, kjer zimi vso zimo. Na ljubljanskem trgu ni dneva čez vso zimo, da bi ga ne bilo naprodaj.

Prva solata spomladne setve je berivka. V to svrho vzamemo lahko seme kakršnekoli glavnote solate in ga prav gósto posejemo na solnčno, zavetno gredico z lahko toplo zemljo, in sicer nemudoma sedaj v začetku marca. Ako je vreme količkaj ugodno, seme kmalu vzkali in do srede aprila rastline že toliko zrastejo, da jih začnemo puliti ali rezati. Za berivko prodajajo tudi posebne sorte. Imamo tudi solate, ki delajo steblo z nežnimi listi, katere obiramo za solato.

Za berivko, ki traja dva, kvečjemu tri tedne, sledi takoj glav-nata solata. Tudi to moramo sejati čimprej spomladi, da jo vsaj do srede aprila presadimo. Nepsajena glavната solata ne naredi velikih in trdih glav. Za prvo setev

priporočamo iz dolgoletne izkušnje majniško kraljevo solato in majniški čudež. To sta dve izvrstni mehkolistnati spomladni solatni sorti, ki delate lepe, trde glave z listi, ki so rumeni kakor rumenjaki. Za poletno setev pa ti sorti nista za rabo, ker gresta takoj v cvet. Proti koncu marca začnemo sejati pa krhkolistne sorte, ki tudi pri največji poletni vročini ne gredo rade v cvet, ako jim damo le dovolj vode. Izmed neštetih sort priporočamo pravo ljubljansko ledenko (ajsarco), parižanko, trdoglavko in brazilsko solato. Naročite seme nemudoma in sejte čimprej!

Če hočemo imeti glavnoto solato do konca poletja, ni dovolj, da bi jo sejali samo enkrat, ampak vsaj na tri, štiri tedne tja do julija. Le tako bomo imeli vedno mlade sadike za presajanje. Iz starih, preživetih sadik ne zrastejo nikdar lepe, nežne solatne glave.

Gospodinje, pomnite! Lepo trdo glavo in okusno solato boste pridelale le tedaj, ako imate dobro sorto, mlade, nežne sadike, na prav dobro, močno pognojeno vrtno zemljo aš zelnik. Razdalja 20—30 cm.

Nekoliko prej nego je godna glavnotata solata prve spomladanske setve, doraste zimská solata. O tej in o drugih solatnih rastlinah pa pozneje, ko pride čas setve.

Slovo sina od matere.

(Dalje.)

Prišel pa je čas, ko ni več same njen sin. Mnogoteri znamenja in njegove besede so ji povedale: tolažba Izraela, rešitelj človeštva nastopi svoje zvanje, svojo misijo.

Večkrat kot sicer in vedno pogosteje je zadnje čase prečul noči v molitvi na gori. In vselej, ko se je vrnil, je žarel raz njegovega obraza žarek božanstva, da je mati v začenju popolnoma onemela.

In danes zjutraj je našla delav-

nico pospravljeno. Jožefova stružnica je bila porinjena v kot prav k steni, deske so bile naložene na kup, orodje pa je viselo po steni. Tako pospravi rokodelc svoje orodje, ko se poslavlja od dela in odpravlja na dolgo pot.

Marija je zavzdihnila. Če bo danes ali jutri stopil k nji in — prisluhnila je in dvignila glavo. Korak je zaškripal v pesku in med vrtnimi vrati je stala visoka postava v preprosti rjavi obleki — toda tako vzvišena in obdana od nadzemlj-skega veličanstva, da je Marija zaustavila korak, ko je ob veselju njegovega prihoda hotela mu stopiti naproti in se je sesedla na klop ter sklenila roke.

Počasi je stopal Jezus po vrtu proti njej. In zdelo se je, kakor da sklanjajo lilije na obeh straneh pota spoštljivo snežnobebe glave.

»Mir s teboj, mati!« je pozdravil Jezus z glasom, ki je spominjal na harfin zvok in jo je prijel za obe roki.

Marija se je dvignila. »Pozdravljen, moj Jezus, ti luč mojih oči,« je dahnila iz sebe, a takoj obmolknila, ker je čutila: to je ura slovesa.

»Mati.« je nadaljeval — in to ni bil več njen sin, ki je govoril, ampak maziljenec božji, na katerega čakajo narodi, po katerem je zdihovalo hrepenenje tisočletij — »mati, čas je prišel, da sin človekov gre in izpolni svoje poslanstvo.«

Marija je prebledela; postala je bleda in bela kot lilije.

Pred njenimi očmi je vstala ura ločitve, je vstala zavist in je vstalo sovraštvo, zahrbtnost in skrita hudobija, ki je že vsa leta zasledovala dečka in mladeniča, njenega sina.

»O moj sin«... materinska skrb je zatrepetala iz teh besed... »ali te pa bo to ljudstvo spoznalo in sprejelo?«

»Ljudstvo se mi smili,« je bil odgovor, »kajti glej, saj so ljudje kakor ovce brez pastirjev. K izgubljenim ovčicam Izraelove hiše pa sem po-

slan, da vse spoznajo kraljestvo mojega Očeta... Mati, naj grem. V bodoče živim vsemu človeštvu.«

In čez nekaj časa je tiho pristavila: »Ali ti smem slediti in ti služiti?«

»Se ne, mati. Prej grem še v puščavo, da se hojujem s svojim sovražnikom od začetka. Potem pridi za mano!«

Mirno je stala pred njim in ga gledala. Čutila je le eno: da ga mora dati, njega, ki ga je svetu rodila. Njega, pred katerim je njena duša klečala vsako uro, Njega, katerega je pozelelo srce vsak hip iznova! Njega ne videti vsak dan? O Simeon, Simeon, ali si to mislil s svojo skrivnostno besedo o meču?

Jezus jo je pogledal z zagonetnim pogledom. Potem jo je pritegnil k sebi v nežni sinovski ljubezni... in v nepopisni sreči in v nepopisni boli je slonela materina glava na Sinovih prsih — dočim je oster meč prebadal njeno srce...

Trikrat so cvetele lilije v dolini Esdrelon in v vrtičku nazareškem. Toda gospodinja nazareške hišice se ni več razveseljevala na njihovem opojnem vonju.

Le za kratek čas je Marija prišla domov na kratek počitek. Ljubezem jo je gnala, da je sledila stopinjam Ljubljenega po cvetnih ravinah Galileje in po kamenitih stazah Judeje.

Tri leta! O, kakšna leta!... Leta polna dela in skrbi, mnogih zarot in rešitev, bogata na sovraštvu, nehvaležnosti in bridkosti, ki jih vsi bodoči časi niso mogli izčrpati.

Bil je na svojem zadnjem počitku v gostoljubni hiši zvestih prijateljev v Betaniji. Kakor temne sence prihodnjih dni je ležalo nad krogom prijateljev in je stiskalo srce v strahu in pričakovanju. Kajti vsakdo je vedel: kakor sumeči vihar je narastlo sovraštvo in je zahtevalo krvi — krvi dobrotnika, rešitelja, Mesije... (Konec prih.)

3 a n a š e m a l e

Po svetu okrog.

In v dvorišče res oba
drzno prag prestopita.
Na stopnicah ob graščini
skleda vabi ju v bližini —
obed pač za grajske pse,
ker že poldan bliža se.
In junaka naša dva
se kosila lotita.

Ali, joj, ko sta končala,
zadnje že kosti obrala,
jo iz veže prideró
Karo, Nero, Luks — strašná
lajajo in Pazija
razcefrajo, kar se da.

Božme, bilo je opasno.
Rešil ga je pravočasno
hlapec s palico, metló,
sicer bi po njem biló.

Muri bil je brz ušel,
a med mačke je zašel.
Divje vanj so vse pihale
in mu kóžuh razcefrale
Hej, junaka dva udrla

sta cez prag jo in ucvrla
v gozd sta jo neutegoma,
v gošči sta izginila.

Sredi šume zdaj prostrane
hude ližeta si rane.
Končno Muri se ustavi,
Paziju očita, pravi:
»Lepa hvala za obéd!
zabim ga ne za ves svet.
Res je prav prijetno bilo, —
da še tebi bi teknilo!«

Pazi se je sramoval,
vedel ni, kaj bi dejal.
Njemu bilo je težkó
za gospódo kmečkó to,
ki za goste nič ji ni,
tak divjaško jih spodi...
»Kriv jaz nisem, dragi moj,
daj, potrpi do nocoj!
Kajti v mestu, tam se, veš,
odpočiješ in naješ!« (Dalje.)

Mirko Kunčič:

Snežni mož.

Snežni mož ob beli cesti
Zalostno je zaihtel:
»Kot jetnik sem k tlom priklenjen.
Jaz bi rad po svetu šel!«

Črna vrana zarežala
se nad njim je zlobno: »Kum,
kar na nože čvrsto stopi;
bo že šlo kako! Pogum!«

Veverica poskočila
je veselo z vrha smrek:
»Ded, če hočeš, naučim te,
da boš skakal z brega v breg!«

In je s Krasa privihrala
burja — tetka muhasta,
dedu tožnemu dejala:
»Ti bom jaz pomagala.«

Bum! — se vanj je zaletela.
Snežni mož je šel odtod:
v jarek pal je... Vran se smeje:
»Dedek stari, srečno pot!«

Stric Dolfe:

Janko piše nalogo.

Saj ga poznate, malega Janka, kajne! Kaj bi ga ne poznali. Fest dečko je, sicer mlad, toda moder, zelo moder, čeprav pravijo, da je muhast. Janko se zlasti razume na šolske naloge. Naloge vam Janko piše take, da nobeden deček ne takšnih. Poslušajte, kaj je Janko v svoji nalogi napisal o mački.

Mačka.

Mačka je domača žival. To je dokazano zato, ker je vedno doma. Mačka ima glavo, truplo, štiri noge in rep. Moja sestra Julka je dobila za Miklavža mačko, ki ima sedaj že samo tri noge in pol repa. Naša mamica tudi časih pravi kuharici Barbi: »Kaj imate rep, da ne zapirate vrat?« Toda naša Barba zato ne spada med mačke, kakor tudi ne spada med nje naš kanarček, čeprav ima rep. Mačka se nadalje prištevava med tatove, ker krade meso in druga jedila. Mačka se hrani z mlekom, ako ga ima. Ako ga pa nima, ga želi ter stika za njim. Zato pravimo, da je mačka zvita. Mačka živi samo v toplih krajih, zato najraje spi poleg peči. Mačka je koristna žival, ker lovi miši, katere bi morali sicer loviti z mišnico. Kadar je mačka sita, takrat prede. To dela zato, da ji prej mine čas.

Toliko vemo o mački. Kar pa je več, ve le naš oče in gospod učitelj.

Stric Dolfe:

Cvrček in mravlja.

Bila je dolga zima. Cvrček je prišel k svojemu sosеду-mravlji.

»Gospod sosed,« je vljudno pozdravil njega, kateremu se je v poletju posmehoval, »posodite mi, prosim vas, malo hrane; zelo sem lačen, a doma nimam ničesar za jesti.«

»Zakaj pa si niste preskrbeli za zimo zaloge?« je vprašala mravlja.

»Nisem imel časa zato,« je bil odgovor.

»Kako da niste imeli časa? A kaj ste delali poleti?«

»Pel sem in igral,« je klonil cvrček z glavo.

»Poleti ste igrali — zdaj pa plešite!« je odbila mravlja odhajajočim.

Mirko Kunčič:

Gozd po zimi.

Kakor starček sivolasi,
v kožuh ves zavit volnen,
sključen k tlom, do smrti truden,
v bridke misli zatopljen —
je po zimi gozd.

Le črn vran in piš leden ga
prideta še obiskat
in za brado včasih močno
ga pocuka škrate kosmat:
»Dedek, si že siv?«

Vzdihne gozd... Vsiplje z njega
k tem še šop srebrnih las.
Vzdihne: »Naj prišlo bi raje
zlato solnce k meni v vas!
In zadremlje spet.

Kaj naj se igramo.

Kam potujem?

Igralec, ki igro začenja, si izmisli cilj svojega potovanja in imenuje začeto črko kraja (mesta, vasi), kamor potuje. Drugi igralec kar po vrsti imenuje drugo črko, tretji tretjo itd., da sestavijo celo besedo. Kdor ne ve nadaljnje črke, mora dati poroštvo. — Kar še igralcev ostane, sestavljajo po črkah novo besedo. — N. pr. A pravi: »Potujem v D« (misli Dravlje). B pravi: »Potujem v R« (misli Radovljico). C pravi: »Potujem v A« (misli Adlešiče). Č pravi: »Potujem na V« (misli Vrhniko). D pravi: »Potujem v Lj« (misli Ljubljano). E pravi: »Potujem v E« (misli Evropo).

Namesto potovanja se lahko tudi vzame: katero rožico imam najrajši ali kateri ptiček mi dela največje veselje ali kateri je moj najljubši prijateljica. Potek igre je isti.